

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot (OPVA)

Toteutussuunnitelma

Koulutuskeskus Salpaus

Sisällysluettelo

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot.....	3
OPVA-opintoihin ohjaaminen.....	4
OPVA-opintojen toteutusmuodot.....	5
Yksilöllinen tuki OPVA-pajassa	5
Pienryhmämuotoinen OPVA-toteutus.....	5
Ammattialakohtainen OPVA-toteutus	6
OPVA-työryhmä.....	7
Tuki OPVA-opintojen jälkeen	7
Salpauksen OPVA-koulutuksen osa-alueet	8
OPVA-opintotarjotin.....	9
Opiskelutaidot	9
Tieto- ja viestintätekniikan perustaidot	9
Matematiikan perustaidot.....	10
Äidinkielen perustaidot	10
Suomi toisena kielenä	10
Englannin kielen perustaidot	11
Ruotsin kielen perustaidot.....	11
Työelämätaidot	11
Opiskelu- ja työkykyä edistävä liikunta	12

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot

Koulutuskeskus Salpaus järjestää opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja (OPVA) niille opiskelijoille, joiden perustaidoissa havaitaan puutteita. OPVA-opintojen avulla **vahvistetaan opiskelijan edellytyksiä ammatillisen perustutkinnon suorittamiseen**. Opinnot perustuvat lakiin ammatillisesta koulutuksesta (531/2017, 63 §).

OPVA-opinnot suunnitellaan aina **yksilöllisesti** ja opiskelijan omien tarpeiden mukaisesti. Opintojen tarkoituksena on auttaa opiskelijaa hankkimaan itselleen sellaista osaamista, joka tukee hänen edellytyksiään **osallistua tutkintokoulutukseen ja osoittaa myöhemmin osaamisensa näytöllä tai muulla tavoin**. OPVA-tukea saa enintään kuuden (6) kuukauden ajan. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017.)

OPVA-opinnot on tarkoitettu matalan kynnyksen tukimuodoksi, jonka avulla pyritään **ennaltaehkäisemään heikosta perustaidosta johtuvat opintojen keskeyttämiset, helpottamaan työelämän ulkopuolella olevien pääsyä koulutukseen ja lyhentämään työelämään siirtymiseen kuluva aikaa**.

- Opiskelijan OPVA-tuen tarve kartoitetaan **toiselle asteelle hakeutuessa tai ammatillisten opintojen alussa ennen yhteisten tutkinnon osien aloittamista**. Tuen tarpeen ilmetessä, voidaan kartoitus tehdä myös **myöhemmin opintojen edetessä**.
- Tuen tarpeen tunnistamisen apuna on yhteisten tutkinnon osien lähtötasotestit, kielitestit, opiskelijan esittämä oma pyyntö tuen tarpeesta tai opintojen etenemiseen liittyvät haasteet.
- Opiskelija ilmoittautuu opintoihin vastuuhjaajan tai opinto-ohjaajan ohjaamana. Opintoihin ilmoittaudutaan **Wilman kurssitarjottimella tai muulla sovitulla tavalla**.
- Suoritettavat opinnot suunnitellaan ja dokumentoidaan opiskelijan omaan **henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan** (HOKS). Alaikäisen opiskelijan vanhempien tai edustajien on mahdollista osallistua HOKS-prosessiin.
- Tuen tarpeesta riippuen opiskelija voi opiskella OPVA-ryhmän mukana tai suorittaa yksittäisiä kursseja OPVA-pajassa. **Pajan opinnot on suunniteltu lukujärjestykseen** YTO-pajojen yhteyteen ja ne on mahdollista suorittaa omien ammatillisten opintojen rinnalla.
- OPVA-opinnot **eivät kerrytä osaamispisteitä**, mutta opiskelijan on mahdollista osoittaa osaamisensa näytöllä OPVA-opintojen jälkeen.

OPVA-opintoihin ohjaaminen

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot on tarkoitettu niille opiskelijoille, jotka tarvitsevat vielä tukea **opiskeluun liittyvissä perustaidoissa**. Tuen tarve voivat liittyä esimerkiksi harjaantumattomaan suomen kielen taitoon, digitaitoihin tai matematiikkaan. Toisinaan opiskelijalla voi olla haasteita myös **arjen- ja elämänhallinnan taidoissa** tai oppimaan oppimisen taidoissa.

Opiskelija ohjataan OPVA-opintoihin esimerkiksi **yhteisten tutkinnon osien lähtötasotestien, kielitaidon** tai **muun opiskelemiseen liittyvän haasteen perusteella**. Opiskelija voi myös itse pyytää tukea.

- Lähtötasotesti on tarkoitettu niille jatkuvan haun kautta hakeutuville aikuisille, joilla ei ole peruskoulun päättötodistusta tai joiden opinnoista on jo pidempi aika. Lähtötasotestin voivat tehdä myös ne opintonsa aloittaneet, joiden perustaitotasosta herää huoli. Opiskelijat ohjataan lähtötasotestin perusteella OPVA-pajaan.
- Kielitesti on tarkoitettu niille maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille, joiden suomen kielen taito on vielä heikko. Kielitestin perusteella hakeutuvat ohjataan maahanmuuttajien omalle ammatilliselle polulle, joka aloitetaan opiskeluvalmiuksia tukevilla opinnoilla.
- Opiskelija voidaan ohjata OPVA-opintoihin myös siinä tilanteessa, mikäli opinnot eivät etene ja opiskelija on keskeyttämisvaarassa. Keskeyttämisvaarassa olevat opiskelijat ohjataan OPVA-ryhmään.

Opiskelijan OPVA-opinnot suunnitellaan HOKS-keskustelussa ja opiskelija ilmoittautuu niihin oman vastuuhajaajansa tai opinto-ohjaajan ohjaamana. Valikoitavat opinnot sisällytetään opiskelijan omaan **henkilökohtaiseen OPVA-polkuun**. Opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja ovat esimerkiksi seuraavat:

- Opiskelutaidot
- Tieto- ja viestintätekniikan perustaidot
- Matematiikan perustaidot
- Äidinkielen perustaidot
- Suomi toisena kielenä
- Englannin kielen perustaidot
- Työelämätaidot
- Ruotsin kielen perustaidot
- Opiskelu- ja työkykyä edistävä liikunta

OPVA-opintojen toteutusmuodot

Opiskelijan OPVA-polut toteutetaan eri tavoin, opiskelijan yksilölliset tarpeet huomioiden. Opiskelija voi saada yksilöllistä tukea esimerkiksi oman kamppuksen **YTO-pajan yhteydessä toimivassa OPVA-pajassa**, häntä voidaan tukea **OPVA-ryhmässä** tai tuki voidaan viedä **osaksi työsaleissa tapahtuvaa oppimista**. Koulutuskeskus Salpauksessa on lisäksi maahanmuuttajien **oma ammatillinen polku**, joka on tarkoitettu suomen kielen taidoilta heikoille opiskelijoille.

Yksilöllinen tuki OPVA-pajassa

Opinto-ohjaaja tai vastuuohjaaja voi ohjata opiskelijan OPVA-pajaan perustaitotasotestin perusteella. Pajassa opiskelijan osaamista tuetaan yksilöllisesti ja ohjausta on mahdollista saada esimerkiksi 2–4 viikon pajajaksona. OPVA-opinnot voivat sijoittua opiskelijan ammatillisten opintojen väliin tai kulkea niiden rinnalla. Pajamuotoinen OPVA-tuki on tarkoitettu niille opiskelijoille, joilla on haasteita yksittäisissä YTO-aineissa, kuten matematiikassa tai suomen kielessä. Opiskelijat opiskelevat muutoin oman ryhmänsä mukana. Tavoitteena on vahvistaa perustaitoa ohjatusti, jotta opiskelija voi myöhemmin osoittaa osaamisensa yhteisten tutkinnon osien opinnoissa.

Pienryhmämuotoinen OPVA-toteutus

Vastuuohjaaja seuraa opiskelijoiden etenemistä syksyllä ja keskustelee moniammatillisen OPVA-tiimin kanssa, mikäli syksyn aikana herää tarve OPVA-tyyppisille opinnoille. OPVA-ryhmä voidaan toteuttaa loppusyksystä tai keväällä. Pienryhmämuotoinen OPVA-tuki on tarkoitettu keskeyttämisvaarassa oleville opiskelijoille, jotka tarvitsevat intensiivisempää ohjausta ja tukea oman arkensa hallintaan. Tuen toteuttamisessa hyödynnetään moniammatillisen asiantuntijoiden ammattitaitoa ja konsultaatiota. Tuki keskittyy opiskelijan arjen- ja elämänhallinnantaitojen vahvistamiseen ja on suunniteltu siten, että opiskelija saa OPVA-tukea kolmena päivänä viikossa ja opiskelee kahtena päivänä viikossa muita opintoja, esim. yhteisten tutkinnon osien opintoja YTO-pajassa.

Ammattialakohtainen OPVA-toteutus

Opinto-ohjaaja tai suomi toisena kielenä (S2) opettaja voi ohjata maahanmuuttajataustaisen opiskelijan kielikokeeseen ja sitä kautta ammattialakohtaiseen OPVA-toteutukseen. Opinnot suoritetaan ennen ammatillista perustutkintoa ja ne kestävät opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaan noin 7–10 kuukautta. Opinnot sisältävät 4–6 kuukauden mittaisen OPVA-jakson ja yhden ammatillisen tutkinnon osan. Toteutus on tarkoitettu niille maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille, joiden suomen kielen taito on vielä liian heikko ammatillisen koko tutkinnon aloittamiseen.

Yksilöllinen ohjaus OPVA-pajassa

- Opinnot toteutetaan esimerkiksi 2–4 viikon mittaisena pajajaksona tiettyinä päivinä viikossa ammatillisten opintojen välissä tai opintojen rinnalla.
- Opiskelijaa tuetaan yksilöllisesti pajassa, mutta hän opiskelee muutoin oman ryhmänsä mukana.
- YTO-opettajat ja pajassa toimivat taitovalmentajat vastaavat opetuksesta.

Ryhmämuotoinen OPVA-toteutus (3+2)

- Pienryhmämuotoinen OPVA-toteutus on tarkoitettu opiskelijoille, jotka ovat keskeyttämisvaarassa tai joilla on arjen- ja elämänhallinnan haasteita.
- Pienryhmässä opiskelee noin 10–15 opiskelijaa.
- Ryhmät muodostetaan tarpeen mukaan ja opinnot kestävät 4–6 kuukautta.
- Opinnot voidaan toteuttaa 3+2-mallin mukaisesti, jolloin opiskelijalla on 3 päivää viikossa OPVA-opintoja ja 2 päivää muita opintoja.

Ammattialakohtainen OPVA-toteutus (S2)

- Ammattialakohtainen OPVA-toteutus on tarkoitettu maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille, joiden kielitaito ei vielä riitä ammatillisen perustutkinnon suorittamiseen.
- Opinnot suoritetaan ennen ammatillista perustutkintoa ja ne kestävät opiskelijan henkilökohtaisesta suunnitelmasta riippuen 4–6 kuukautta.
- Toteutus sisältää 4–6 kuukauden mittaisen OPVA-jakson ja yhden tutkinnon osan.

Mikäli huomataan, että opiskelija on epävarma omasta ammatinvalinnastaan ja tarvitsee pidempiaikaista tukea, voidaan hänet ohjata valmentavaan koulutukseen (VALMA).

OPVA-työryhmä

Opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen toteutuksen suunnittelusta vastaa erityinen OPVA-työryhmä. Koulutuskeskus Salpauksen OPVA-työryhmä on moniammatillinen ja sen **ydinryhmään kuuluvat OPVA-ohjaajat ja OPVA-toteutuksissa mukana olevat S2-opettajat sekä YTO-opettajat**. Ryhmämuotoisen OPVA-toteutuksen suunnittelussa ovat mukana myös opiskelijahuoltoryhmän jäsenet, kuten psykologit ja kuraattorit. **Ydinryhmän toimintaa tukemassa on vähintään kaksi kertaa vuodessa kokoontuva asiantuntijaryhmä**, jonka tehtävänä on keskustella opiskelijoiden opintojen etenemisestä ja suunnitella opiskelijoiden yksilölliset OPVA-polut.

Asiantuntijaryhmään kuuluvat:

- Koulutuskeskus Salpauksen vararehtori
- eri alojen opetusalapäälliköt
- erityisopettajat
- opinto-ohjaajat

Tuki OPVA-opintojen jälkeen

OPVA-opettaja ja/tai kuraattori tapaavat opiskelijat etukäteen suunnitelluissa seurantapalavereissa vielä OPVA-jakson jälkeen ja käyvät yhdessä läpi opiskelijan sen hetkinen tilanteen. Tällä tavoin pyritään rakentamaan pidempiaikainen luottamussuhde opettajan ja opiskelijoiden välille ja mahdollistamaan tarvittaessa moniammatillinen tuki.

Salpauksen OPVA-koulutuksen osa-alueet

Opiskeluvalmiuksia tukevista opintokokonaisuuksista valitaan opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaiset toteutukset, jotka liitetään osaksi opiskelijan henkilökohtaista OPVA-polkua. Toteutuksissa painotetaan niitä sisältöalueita, joissa opiskelijalla on yhä haasteita. Esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikan perustaidoissa voi tuen tarve liittyä opiskeluissa käytettävien sovellusten harjoitteluun tai matematiikan perustaidoissa päässälasku- ja päätelytaitojen vahvistamiseen.

Opiskelija hankkii osaamista erilaisin tavoin:

- oppilaitoksessa lähiopetuksessa
- itsenäisesti ja ryhmissä työskentelemällä
- itsearviointien ja palautekeskustelujen avulla.

Opettajat tukevat ja ohjaavat opiskelijaa hänen opinnoissaan, seuraavat ja antavat palautetta osaamisesi kehitymisestä. Opiskelijan on mahdollista saada tukea myös taitovalmentajalta.

OPVA-opinnot arvioidaan asteikolla *hyväksytty/hylätty*.

Opintojen arviointi tehdään opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan (HOKS) kirjattujen tavoitteiden mukaisesti. Opiskelija saa hyväksytyin suorituksen (S), kun hän saavuttaa yksilölliset osaamistavoitteensa.

OPVA-opintotarjotin

Opiskelutaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- tunnistaa oman elämäntilanteensa
- elämän- ja arjenhallinnan taitoja oppiminen
- ajankäytön suunnitteleminen
- ajankäytön merkityksen tiedostaminen opiskelujen etenemiselle
- omien tavoitteiden asettaminen oppimiselle
- oman oppimistyylinsä tunnistaminen
- oppimisympäristöissä toimiminen yksin ja yhdessä
- opiskelutekniikoiden harjoittelu
- itsearviointitaitojen harjoittelu
- palautteen vastaanottaminen ja antaminen
- omatoiminen opiskelu oppilaitoksessa ja etäopiskeluna
- tiedon hakeminen eri lähteistä ja lähdekritiikin periaatteiden ymmärtäminen
- ammatillisen tutkinnon suoritushallituksen parantaminen

Tieto- ja viestintätekniikan perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- tekstinkäsittelytaitojen syventäminen (esim. kansilehti, sivunumerot, alaviitteet)
- sähköpostin käytön harjoittelun jatkaminen
- Word, PowerPoint ja Excel -ohjelmiin tutustuminen
- sosiaalisen median käyttäminen
- erilaiset oppimisalustat (Elsa Moodle, Teams)

Matematiikan perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- peruslaskutaidot
- prosenttilaskujen perusteet
- geometrian perusteet
- ongelmanratkaisut

Äidinkielen perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- itsestä kertominen puhuen ja kirjoittaen
- oikeinkirjoituksen, alkukirjainten, yhdyssanojen ja välimerkkien hallitseminen
- tekstin ymmärtäminen ja tiivistäminen
- viestintätilanteiden hallitseminen esim. ryhmätehtävät, ohjeiden antaminen ja vastaanottaminen, esiintyminen
- tiedonhaku
- lyhyiden asiatekstien kirjoittaminen esim. mielipidekirjoitus ja raportti.

Suomi toisena kielenä

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- suomen kielen perusosaamisen vahvistaminen kielen kaikilla osa-alueilla:
 - puhuminen
 - kirjoittaminen
 - luetun ymmärtäminen
 - kuullun ymmärtäminen.

Englannin kielen perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- vuorovaikutustilanteiden harjoittelu (esimerkiksi tervehtiminen, esittäytyminen, kohteliaisuudet, ravintolassa ja ostoksilla asiointi)
- ääntämisen ja kielen perusrakenteiden harjoittelu
- arkipäiväiseen ympäristöön liittyvän sanaston opiskeleminen
- lyhyiden tekstien kirjoittaminen ja luetun ymmärtäminen
- kuullun ymmärtämisen harjoittelu

Ruotsin kielen perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- kielen perusasioiden ja -rakenteiden kertaaminen ja harjoittelu
- arkipäiväiseen ympäristöön liittyvän sanaston opiskeleminen
- arkipäiväisten vuorovaikutustilanteiden harjoittelu (esimerkiksi tervehtiminen, esittäytyminen, kohteliaisuudet, ravintolassa ja ostoksilla asiointi)
- kuullun ymmärtämisen harjoittelu

Työelämätaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- työolainsäädäntöön ja työelämän perusasioihin tutustuminen
- työntekijän oikeuksien ja velvollisuuksien ymmärtäminen
- työturvallisuuteen liittyvien vaarojen ja terveyshaittojen tunnistaminen
- työelämässä vaadittavien sosiaalisten taitojen harjoittaminen
- palautteen vastaanottaminen ja sen mukaan toimiminen

Opiskelu- ja työkykyä edistävä liikunta

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- omien fyysisten ja psyykkisten voimavarojen tunnistaminen sekä toimintakyvyn ja hyvinvoinnin vahvistaminen
- hygienian vaikutus terveyteen ja hyvinvointiin
- sosiaalisten suhteiden merkitys hyvinvoinnille
- erilaisiin liikuntalajeihin ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin tutustuminen
- terveellisten elämäntapojen merkitys ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin